

Projekt badawczy ma na celu określić zmiany jakie zostały poczynione w zakresie polityki integracyjnej Szwecji wobec imigrantów po roku 2010. Dotychczasowe założenia polityki integracyjnej (realizowane w latach 1990-2010) uległy rewizji z powodu zauważalnych niedostatków tychże rozwiązań w sferze praktyki społecznej (utrzymujące się, a nawet utrwalające się zjawiska gettoizacji ludności napływowej, zwłaszcza w przypadku tzw. widocznych mniejszości – ang. *visual minorities*). Ponadto ostra krytyka zgłaszana ze strony coraz bardziej wpływowych środowisk niechętnych przyjmowaniu imigrantów (m.in. przez prawicową partię *Sveriges Demokrater*) również legła u podstaw działań rewizyjnych w zakresie polityki integracyjnej.

Stawiane w projekcie badawczym hipotezy dotyczą następujących kwestii:

- a) odległości (nieprzystawalności) kulturowej; jeśli przyjęte w Szwecji w latach 90. XX w. założenia integracyjne nie przyniosły w pełni oczekiwanych skutków, to które z tych działań stały się nieefektywne? Dlaczego? Czy jednym z nich mogła być kulturowa odległość (lub nieprzystawalność) grup imigranckich przybywających do szwedzkiego społeczeństwa ufundowanego na odmiennych wartościach?
- b) niedoskonałości logistyczno-organizacyjnych; stawiam hipotezę, że utrzymująca się gettoizacja niektórych grup imigranckich jest pochodną niewystarczającej uwagi skierowanej na logistykę i organizację procesu przyjmowania imigrantów, kierowania ich do poszczególnych gmin, delegowania na odpowiednie kursy edukacyjne, szkoleniowe, doształceniowe etc.,
- c) temporalnych; w tym aspekcie niezwykle istotnym czynnikiem jest czas. Wydłużone (ponad rok) oczekiwanie na aktywne włączenie imigranta w główny nurt społeczeństwa przyjmującego, redukuje zdolności kooperacyjno-integracyjne nowoprzybyłej osoby;
- d) niewłaściwego diagnozowania kompetencji zawodowych imigrantów; stawiam hipotezę, że braki w skutecznym diagnozowaniu kompetencji imigrantów mogły przyczynić się do niewłaściwej dystrybucji (lokowania) imigrantów na rynku pracy, co jest czynnikiem hamującym/spowalniającym proces integracji.

Zastosowana metoda badawcza/metodyka

Metoda badawcza proponowana w projekcie składa się z następujących komponentów:

- krytyczna analiza literatury przedmiotu, polskiej i międzynarodowej, powstałej po roku 2010,
- krytyczna analiza źródeł szwedzkich oraz (wykorzystując bliskość językową) także niektórych norweskich i duńskich, a także
- krytyczna analiza raportów, komunikatów etc, pochodzących ze źródeł międzynarodowych, m.in. MIPEX – The Migrant Integration Policy Index, Eurostat, IOM – International Organization for Migration, MPI-Migration Policy Institute),
- analiza materiałów zastanych w postaci raportów, oficjalnych komunikatów rządu, parlamentu, podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie polityki integracyjnej Szwecji,
- wywiady i konsultacje eksperckie w ramach badań terenowych w instytucjach naukowo-badawczych: Sztokholm, Örebro, Malmö, Växjö,
- wywiady i konsultacje z przedstawicielami samorządów gmin o najwyższym odsetku imigrantów oraz przedstawicielami społeczności imigranckich (cztery gminy: 1. Stockholm-Södertälje, Stockholm-Rynkeby, 2. Örebro, 3. Växjö, 4. Malmö), zastosowanie obserwacji uczestniczącej oraz pogłębionych wywiadów środowiskowych.

Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Przeprowadzone badania mają na celu weryfikację tezy o częściowym niepowodzeniu polityki integracyjnej Szwecji wobec imigrantów. Tezy często goszczą na forach społecznościowych oraz nierzadko w wypowiedziach polityków czy tzw. liderów opinii (zwłaszcza na szwedzkiej prawicy). Badania mają dostarczyć odpowiedzi w jaki sposób owa polityka została poddana modyfikacji po roku 2010, wobec narastającego kryzysu migracyjnego - co zostało zmienione, w jakim zakresie, przy jakim nakładzie kosztów oraz z jakimi doraźnymi skutkami w wymiarze społeczno-kulturowym. Uzyskane odpowiedzi pozwolą zidentyfikować zbiory działań (praktyk integracyjnych) nieprzynoszących pierwotnie zakładanych rezultatów. Wiedza jakich rozwiązań nie stosować jest cenną wiedzą pozwalającą zaoszczędzić czas, nakłady finansowe oraz wysiłek fizyczny i psychiczny osób, grup zaangażowanych w integrację, zarówno ze strony społeczeństwa przyjmującego, jak i imigrantów. W przypadku Polski wiedza ta wydaje się szczególnie ważna, o wysokim walorze strategicznym, bowiem jako państwo i społeczeństwo стоимy wobec wyzwań niesionych przez współczesność takich jak: starzejące się społeczeństwo, narastający deficyt siły roboczej powstały na skutek emigracji ludzi młodych czy europiejsko ukierunkowane uchodźstwo z regionów objętych konfliktami zbrojnymi. Budowanie nowoczesnej gospodarki Polski, zdolnej konkurować z innymi na arenie międzynarodowej (europejskiej i globalnej), winno uwzględniać element włączania narodowo, etnicznie, kulturowo odmiennych jednostek i grup, posiadających jednakowoż dyspozycje do integrowania się, ze społeczeństwem przyjmującym.